

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1903.   Andra Kammaren.   N:o 9.

Tisdagen den 3 februari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 27 nästlidne januari förda protokoll.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *H. G. Westring* öfverlämnade Kungl. Maj:ts skrifvelse till Riksdagen med tillkännagifvande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet m. m. *Johan Olof Ramstedt* att under den tid af innevarande års lagtima riksmöte, som statsrådet m. m. *Karl Sigfrid Husberg* komme att vara från hufvudstaden frånvarande för att tjänstgöra såsom ledamot i den afdelning af statsrådet, hvilken enligt grundlagen borde tillstädasvara, i händelse *Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten* under sin bortovaro skulle finna för godt att öfver något regeringsärende själf besluta, utöfva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot af statsrådet.

Sedan berörda skrifvelse blifvit föredragen, beslöt kammaren att lägga densamma till handlingarna; och skulle underrättelse om skrifvelsens innehåll meddelas vederbörande utskott samt de ledamöter, som hafva inseende öfver Riksdagens kansli.

§ 3.

Upplästes ett till kammaren inkommet, så lydande protokoll:

År 1903 den 31 januari sammanträdde den nämnd, som äger att döma, huruvida högsta domstolens samtliga ledamöter gjort sig förtjänte att i deras viktiga kall bibehållas, hvarvid röstades öfver följande proposition:

Andra Kammarens Prot. 1903. N:o 9.

»Den, som vill, att omröstning på det i 69 § riksdagsordningen föreskrifna sätt skall anställas till uteslutande af någon bland högsta domstolens ledamöter, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, blifva högsta domstolens samtliga ledamöter bibehållna».

Och befunnos efter omröstningens slut, sedan voteringssedlarna öppnats, rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—0;

Nej—44;

i följd hvaraf nämnden ansett högsta domstolens samtliga ledamöter böra vid deras ämbeten bibehållas.

Jämte det protokollet lades till handlingarna, beslöt kammaren, att dess innehåll skulle delgivas Riksdagens kanslideputerade med anmodan att låta i ämnet uppsätta och till kamrarna afgifva förslag dels till den skrifvelse, som borde till Konungen aflåtas, dels ock till paragraf i riksdagsbeslutet.

§ 4.

Jämlikt därom förut fattadt beslut företogs nu val af dels tolf valmän för att enligt 70 § riksdagsordningen utse kommitterade för tryckfrihetens vård och dels tre suppleanter för desse valmän; och blefvo därvid utsedde till

valmän:

herr <i>P. A. Bengtsson</i> i Borås	med 199 röster,
» <i>J. E. Centerwall</i>	» 199 »
» <i>E. Hammarlund</i>	» 199 »
» <i>H. Hedlund</i>	» 199 »
» <i>N. Jönsson</i> i Gammalstorp	» 199 »
» <i>J. T. Larsson</i> i Lund	» 199 »
» <i>J. Nydal</i>	» 199 »
» <i>D. Persson</i> i Tällberg	» 199 »
» <i>C. F. Petersson</i> i Dänningelanda	» 199 »

herr	<i>O. W. Redelius</i>	med	199	röster,
	» <i>J. Sjöberg</i>	»	199	»
och	» <i>O. H. Svensson</i> i Saläng	»	199	»

suppleanter:

herr	<i>G. B. Hellman</i>	med	161	röster,
	» <i>J. Forssell</i>	»	160	»
och	» <i>A. Ekman</i>	»	159	»

§ 5.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående paragraf omförmälda val.

§ 6.

Föredrogos hvar efter annan och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord hvilande propositioner till Riksdagen:

angående försäljning af en till förra kompaniskrifvarebostället Råda n:o 1 Nedergården i Östergötlands län hörande lägenhet;

angående upplåtelse af lägenheter och tomtplatser å förra majorsbostället 1 $\frac{5}{8}$ mantal Hässleby n:o 1 med Olofstorp i Hässleby socken af Jönköpings län;

angående ändring af vissa i nådiga kungörelsen den 10 november 1882 meddelade bestämmelser beträffande förvaltningen af kronans jordbruksdomäner;

angående rätt för Kungl. Maj:t att för inköp af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark disponera köpeskillingarna för vissa kronoegendomar m. m.;

angående upplåtelse af den kronan tillkommande jordägareandel i grufva;

angående upplåtelse af rätt till bearbetande af marmorfyndigheter å kronojord;

angående försäljning af en till förra häradsskrifvarebostället Hofby n:o 2 i Kristianstads län hörande lägenhet;

angående försäljning af till förra militieboställena Virshult n:o 1 och Kålskult n:o 1 i Kronobergs län hörande jordområden jämte hemmanet Virshult n:o 1 tillhörig andel i vattenkraft;

angående upplåtelse till landtförsvaret af en del utaf förra bergshauptmansbostället Väsby i Västmanlands län; och

angående ägoutbyte emellan kronan och Landskrona stad.

§ 7.

Under återopande af i sådant afseende mellan herrar talmän träffad öfverenskommelse, hemställde herr talmannen, det kammaren

ville besluta att lördagen den 7 innevarande februari företaga val af dels sex revisorer för granskning af statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning samt tre suppleanter för samma revisorer, dels ock tjugufyra valmän att, jämte ett lika antal från Första Kammaren, utse revisorer och revisors-suppleanter vid riksbankens afdelningskontor i orterna äfvensom sex suppleanter för nämnda valmän; och biföll kammaren på därom gjord proposition denna hemställan.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes lagutskottets utlåtanden:

n:o 1, i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens ämbetsförvaltning;

n:o 2, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 6 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894;

n:o 3, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen; och

n:o 4, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

§ 9.

Afgåfvos följande nya motioner, nämligen af:

herr *S. A. K. Natt och Dag*, n:o 125, om skrifvelse till Konungen angående tillsättande af en kommitté för utredning i fråga om kostnaderna för armén, flottan och fästningar m. m.;

herr *S. Nordström* i Höglunda, n:o 126, om skrifvelse till Konungen angående inrättande af ett statsdepartement för kommunikationer och allmänna arbeten;

herr *P. Nilsson* i Bonarp, n:o 127, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående tullfrihet för omalen majs; och

herr *Ernst Carlson*, n:o 128, om skrifvelse till Konungen angående åtgärder för att inom rikets officiella statistik åstadkomma största möjliga enhet och planmässighet i arbetet samt ökad skyndsamt vid publikationen.

Dessa motioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

	herr <i>J. W. Bengtsson</i> i Häradsköp under 5 dagar fr. o. m. d. 7 febr.				
	» <i>N. J. Broander</i>	» 5 »	» » 8 »		
och	» <i>J. E. Biesèrt</i>	» 5 »	» » 7 »		

§ 11.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 2,50 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.

Onsdagen den 4 februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 28 nästlidne januari.

§ 2.

Enligt därom förut fattadt beslut företogos nu val af nio ledamöter och fem suppleanter i hvart och ett af de fyra tillfälliga utskott, kammaren beslutit tillsätta; och utsågos därvid till:

Ledamöter i tillfälliga utskottet n:o 1:

herr	<i>F. Berg</i> i Stockholm	med	208	röster,
»	<i>J. G. Hazén</i>	»	208	»
»	<i>A. A. Johansson</i> i Möllstorp.....	»	208	»
»	<i>C. R. Johansson</i> i Jönköping.....	»	208	»
»	<i>A. A. W. Lund</i>	»	208	»
»	<i>J. Olofsson</i>	»	208	»
»	<i>H. Eriksson</i> i Elgered	»	207	»
»	<i>P. Pehrsson</i> i Åkarp	»	207	»
och	» <i>C. Sandquist</i>	»	207	»

Ledamöter i tillfälliga utskottet n:o 2:

herr	<i>A. F. Burman</i>	med	206	röster,
»	<i>K. J. E. Hultkrantz</i>	»	206	»
»	<i>A. Magnusson</i> i Salstad	»	206	»
»	<i>A. Olsson</i> i Tyllered	»	206	»

herr	<i>K. H. G. von Schéele</i>	med 206 röster,
»	<i>B. A. Wawrinsky</i> i Saltsjöbaden	» 206 »
»	<i>A. E. Lindvall</i>	» 205 »
»	<i>S. H. Kvarnzelius</i>	» 202 »
och	» <i>J. Olsson</i> i Stockholm	» 198 »

Närmast i röstetal kom herr *A. Johanson* i Mossebo med 6 röster.

Ledamöter i tillfälliga utskottet n:o 3:

herr	<i>S. Arnoldsson</i>	med 210 röster,
»	<i>J. Johanson</i> i Valared	» 210 »
»	<i>C. J. F. Ljunggren</i>	» 210 »
»	<i>E. Persson</i> i Borrby	» 210 »
»	<i>P. Svensson</i> i Bondön	» 210 »
»	<i>E. G. Åkerlind</i>	» 210 »
»	<i>J. J. Byström</i>	» 209 »
»	<i>A. Thylander</i>	» 208 »
och	» <i>G. A. E. Kronlund</i>	» 198 »

Närmast i röstetal kom herr *J. Bengtsson* i Bjärnalt med 11 röster.

Ledamöter i tillfälliga utskottet n:o 4:

herr	<i>A. T. Carlheim-Gyllensköld</i>	med 213 röster,
»	<i>C. I. Carlsson</i> i Norra Smedstorp	» 213 »
»	<i>J. E. Centerwall</i>	» 213 »
»	<i>A. P. Gustafsson</i> i Sjögesta	» 213 »
»	<i>G. W. Roos</i>	» 213 »
»	<i>P. Jönsson</i> i Färeköp	» 212 »
»	<i>D. M. Lyckholm</i>	» 211 »
»	<i>G. O. Wallenberg</i>	» 211 »
och	» <i>K. H. Branting</i>	» 132 »

Närmast i röstetal kom herr *E. A. Trana* med 75 röster.

Suppleanter i tillfälliga utskottet n:o 1:

herr	<i>J. Ström</i> i Transtrand	med 172 röster,
»	<i>M. Sundström</i>	» 168 »
»	<i>K. L. J. Larsson</i> i Bondarfve	» 167 »
»	<i>L. G. Broomé</i> i Bårslöf	» 167 »
och	» <i>E. Nilsson</i> i Kattleberg	» 166 »

Närmast i röstetal var herr *A. Sterner* med 3 röster.

Suppleanter i tillfälliga utskottet n:o 2:

herr	<i>A. Johanson</i> i Mossebo	med 154 röster,
»	<i>G. S. Neiglick</i>	» 153 »
»	<i>J. Eriksson</i> i Lindehult	» 151 »
»	<i>A. Sterner</i>	» 149 »
och	» <i>W. Johansson</i> i Öija	» 147 »

Närmast i röstetal kom herr *P. Hellström* med 8 röster.

Suppleanter i tillfälliga utskottet n:o 3:

herr	<i>P. Hellström</i>	med 146 röster,
»	<i>J. Bengtsson</i> i Bjärnalt	» 141 »
»	<i>O. H. Svensson</i> i Saläng	» 140 »
»	<i>I. E. G. Svensson</i> i Skyllberg	» 135 »
och	» <i>G. Tamm</i>	» 135 »

Närmast i röstetal kommo herrar *J. M. Johansson* i Mellbyn och *C. F. K. Killander*, hvardera med 15 röster.

Suppleanter i tillfälliga utskottet n:o 4:

herr	<i>G. A. Ahlstrand</i>	med 151 röster,
»	<i>J. W. Lundin</i>	» 143 »
»	<i>J. M. Johansson</i> i Mellbyn	» 140 »
»	<i>M. Matsson</i>	» 140 »
och	» <i>C. F. K. Killander</i>	» 139 »

Närmast i röstetal kommo herrar *J. Bengtsson* i Bjärnalt och *I. E. G. Svensson* i Skyllberg, hvardera med 8 röster.

Mellan de kammarens ledamöter, hvilka till suppleantplatser erhållit lika antal röster, anställdes lottningar för bestämmande af den ordning, hvori samma ledamöter borde såsom suppleanter ingå; och utföllo dessa med den ordningsföljd, här ofvan angifvits.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag angående de i näst föregående paragraf omnämnda val.

§ 4.

Efter föredragning af de på kammarens bord hvilande motioner hänvisades:

herr *S. A. K. Natt och Dags* motion, n:o 125, till kammarens tillfälliga utskott n:o 4;

herr *S. Nordströms* i Höglunda motion, n:o 126, till konstitutionsutskottet;

herr *P. Nilssons* i Bonarp motion, n:o 127, till bevillningsutskottet; och

herr *Ernst Carlsons* motion, n:o 128, till kammarens tillfälliga utskott n:o 4.

§ 5.

Föredrogs och lades till handlingarna lagutskottets utlåtande, n:o 1, i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

§ 6.

Vidare föredrogs, men bordlades åter lagutskottets utlåtanden n:is 2, 3 och 4.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 4 och 5 här ofvan omnämnda ärenden.

§ 8.

Afgåfvos motioner af:

herr *S. Söderberg*, n:o 129, om skrifvelse till Konungen angående förebyggande af olägenheter af industriella verk genom förorening af luft och vatten; och

herr *S. H. Kvarnzelius*, n:o 130, om skrifvelse till Konungen angående fria resor å statens järnvägar för föreläsare i af staten understödd föreläsningförening.

Dessa motioner blefvo på begäran bordlagda.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>J. Ström</i> i Transtrand		under d. 6 februari,
» <i>K. L. Johansson</i> i Stora Mellby	under 12 dagar fr. o. m. d. 6 febr.	
» <i>A. Sterner</i>	» 4 »	» 6 »
» <i>B. Dahlgren</i>	» 7 »	» 7 »
» <i>C. J. Jonsson</i> i Skog	» 4 »	» 6 »
» <i>K. E. von Geijer</i>	» 8 »	» 7 »
» <i>J. Bromée</i> i Billsta	» 2 »	» 5 »
» <i>C. H. Wallentin</i>	» 14 »	» 5 »
» <i>G. S. Neiglick</i>	» 8 »	» 7 »

herr <i>F. O. Berg</i> i Göteborg	under 2 dagar fr. o. m. d. 5 febr.
» <i>C. Faxe</i>	» 12 » » » 7 »
» <i>C. J. F. Ljunggren</i>	» 4 » » » 9 »
» <i>P. Olsson</i> i Fläsbro	» 8 » » » 5 »
» <i>E. G. H. Åkerlund</i>	» 5 » » » 5 »
och » <i>C. J. Ödman</i>	» 10 » » » 5 »

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 1,43 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.